

KoTy

Kokkolan Työttömät ry julkaisu

Työttömien Valtakunnallisen Yhteistoimintajärjestön vuosikokous Kokkolassa 3-4.4.2008

On aika toimia, on aika osallistua ja on aika myös hellittää

On vaikeaa kun on aika jättää yhdistys, on vaikeaa kun yhdistys lopetetaan, on vaikeaa kun on aika siirtyä eläkeläisten riveihin. Meillä on yhäkin mukana paljon alkuaajoista asti mukana olleita, ja yhdistykset ovat tarjonneet varsinkin meille äideille kodin ulkopuolista elämää. Sillä olemme lasten kotoa lähdön jälkeen täyttäneet jäljelle jäänyttä vapaa-aikaa, kun ei ole ollut tarjolla palkkatyötä. Naisemme ovat keittäneet, leiponeet ja pitäneet yllä monenmoista toimintaa yhdistyksissämme. Miesten osallisuus on ollut usein johtamista ja hallinnointia, vaikka onhan silläkin puolella ollut vahvoja naisia. Yhdistyksissä ihmiset ovat touhuneet omilla panoksillaan ja osaamisellaan, ja yhdistys on suurelle joukolle paljon enemmän kuin osaamme tai voimme edes kuvitella. Talkootyö on useille tiennyt jopa ympärivuorokautisia päiviä.

Osa meistä, jotka jouduimme irtisanotuiksi 90-luvun taitteen irtisanomisten yhteydessä, menetti työpaikan myötä sosiaalisen perheen, useilla meistä meni koko elämä. Työttömyytemme alkoi tuotannollisista ja taloudellisista syistä Neuvostoliiton kau-

pan romahdettua. Iivana halusi taaloja, vaihtokauppa loppui. Roskapankki omisti tuhansien ja taas tuhansien ihmisten elämäntyon. Suurten pääomien omistajilla Suomessa oli silloin ja on nytkin helpompi päästä eroon työntekijöistä kuin muissa sivustysvaltioissa. Pääoman omistava luokka siirsi rahat ulkomaille. Näistä asioista meidän ihmiset puhuvat yhä useilla teollisuuspaikkakunnilla. Suurten 90-luvun irtisanomisten yhteydessä kyse oli yhteiskunnassamme tavallisen työtä tekevän kansan kannalta ennalta aavistamattomasta, ehkäpä päätäjillekin yllätyksellisestä lamasta, ja asia koski koko kansaa. Jokaisessa perheessä oli joku työtön, jokaisessa kylässä, jokaisessa kunnassa, jokaisessa lähiössä ja kaupungissa nuoret ja lapset kävivät koulua työttömyyden varjossa. Lapset syntyivät yllätyksenä tuleeseen työttömyyteen, näköalattomuus lisääntyi ja luottamus tulevaisuuteen horjui tulevilla sukupolvilla. Jo 90-luvun puolivälin jälkeen viranomaistahoilla ryhdyttiin puhumaan ylisukupolisesta työttömyydestä, periytyvästä työttömyydestä. Ennen lamaa olimme työllistyneet todella helposti aina kun taukoa tuli edel-

liseen työhön. Kävelimme työpaikoille, eikä silloin tunnettu tilannetta, ettemme kelpaisi työnantajille. Päinvastoin, saimme valita minne haluamme mennä.

Tähän muuttuneeseen yhteiskunnalliseen tilanteeseen alkoi syntyä työttömyyden yhdistystoimintaa, ja sille oli selkeä yhteiskunnallinen tilaus. Emme me ryhtyneet tähän toimintaan auttaaksemme toisia, vaan ihan itsekkäistä syistä. Aloitimme toiminnan auttaaksemme itseämme selviytymään suhteellisen tervejärkinä omasta työttömyydestämme. Myöhemmin, ystävät, myöhemmin tulivat mukaan toimintaan ne ihmiset, jotka saivat tästä työstä heti palkkaa, ja myöhemmin osa meistä alkoi saada palkkaa eri projektien kautta. Alkuvuodet teimme kaikki talkootyötä ansiosidonnainen turvanamme. Kaikissa järjestöissä on yritetty pelastaa vanhoja toimijoita konstilla millä hyvänä turvattuun taloudelliseen tilanteeseen. Onneksi monia meidän ihmisiä oli turvaamassa laki työttömyyseläkkeestä. Monet, monet ovat toimineet yhdistyksissämme tämän eläkkeen turvin vapaaehtoisina. Muuttuvissa tilanteissa laki muutettiin, ja nyt joidenkin kohdalla toimin-

nassa olemisen turvaa lisäpäiväoikeus. Mutta väliinputoajiakin meillä on ollut. Liian pitkä työttömyys ei ole suonut kaikille turvaa lisäpäiväoikeuden tai työttömyyseläkkeen kautta.

Toiminta käynnistyi ensin 1992–93 teollisilla alueilla ja paikkakunnilla leviten sieltä edelleen viuhkamaisesti ympäri maata saavuttaen 1993 marraskuussa pohjoisimman Lapin. Toimijostamme suuri porukka teki pyyteetöntä vapaaehtoistyötä omilla paikkakunnillaan. Talkootuntien määrää on ihan mahdoton edes arvailla. Ihmiset, jotka olivat mukana perustamassa ensimmäisen aallon yhdistyksiä, olivat entisten työpaikkojensa entisiä pääluottamusmiehiä, työsuojeluvaltuutettuja, ammattiosastojen hallitusten jäseniä. Olimme saaneet koulutuksen tehtäviimme SAK:laisessa ammattiyhdistysliikkeessä, Kiljavalla ja muissa kurssikeskuksissa, joissa liittomme meitä koulutti. Tietysti mukana oli ja on edelleen myös STTK:laisten ja Akavalaisten liittojen porukkaa, mutta voisi kai sanoa, että suurin osa oli SAK:laisten liittojen väkeä. Olimme tulleet maaseudulta teollisille paikkakunnille ja olimme perustaneet perheen tehtaan tai verstaan

varjoon.

1992–93 ei ollut työttömien toimipisteissä tietokoneita eikä kännyköitä. Tärkeintä tekniikkaa oli kiinteä puhelin ja faksi. Meidän alkuaikojen toimijoiden tavoitteena oli nykyistenkin sääntöjen mukainen toiminta: ykkösasiana työttömien edunvalvonta ja tavoitteena työttömien henkisen, ruumiillisen ja aineellisen hyvinvoinnin edistäminen, turvaaminen ja ylläpitäminen. Näihin neljään kurkkihirteen perustunut toiminta kehittyi kunkin paikkakunnan toimintaan osallistuvien työttömien omakohtaisen elämäkokemusten ja ideoinnin pohjalta. Hyvät ideat levisivät ensi vaiheessa kulovalkean tavoin paikkakunnalta toiselle, ideoita ei pantattu.

Kun yrittää vielä muistella alkuaikojen tapahtumia, voi edelleenkin koko järjestöme historian suurimpana tapahtuman pitää Murrostorstaita. Useiden arvioiden mukaan tapahtumaan osallistui 4.11.1993 jopa 30 000 ihmistä. Tapahtuma teki laajasti tunnetuksi työttömien ongelmat ja työttömien järjestäytymisen. Samana päivänä allekirjoitettiin Inarin Työttömät ry:n perustamisasiakirja ja Suomen pohjoisimmassa työttömien yhdistyksessä.

TVY:läinen jäsenkenttä on elänyt syntymää ja kuolemaa kaikki nämä vuodet. Yhteenlaskettuna työttömien yhdistyksiä olisi liki 300, mikäli vielä olisivat elossa kaikki ne yhdistykset, jotka tässä maassa ovat historiamme aikana vuosien varrella olleet olemassa. Nyt määrä lähentelee vuoden 1994 tasoa, jäsenyhdistyksiä on noin 160. Useat ovat kuolleet toimijoiden puutteeseen, useat taloudellisen tilanteen ahdistamina, useat tilojen puutteeseen. Olemme jälleen voimakkaan uuden tilanteen edessä, ja työministeriö ennustaa taloudellisen tilanteen edelleen supistavan yhdistysverkostamme.

On aika toimia ja on aika muuttua, on aika osallistua ja on aika hellittää, ja jos resurssit eivät yksinkertaisesti riitä, on aika myös lopettaa. Jokaisella on oikeus myös siirtyä työttömien järjestötyöstä eläkeläisten riveihin.

Toivon hedelmällisiä eläkepäiviä Teille toimijoillemme, jotka olette tehneet palkatta työtä yhteistoimintajärjestössämme kaikkina näinä vuosina – ja teitä on paljon.

KARENSSISANOMIEN
PÄÄTOIMITTAJA
LEA KARJALAINEN

Tervetuloa vuosikokoukseen Kokkolaan

Arvoisat vuosikokousedustajat, yhdistysten seuraajat ja kutsuvieraat. Olemme jälleen Kokkolassa järjestöme, Työttömien Valtakunnallisen Yhteistoimintajärjestön, vuoden tärkeimmässä kokouksessa. Edellisen kerran olimme täällä vuosikokouksessa 25.-26.3.2004. Kokkola kuuluu Pohjanmaan TE-keskusalueeseen, joka 1990-luvulla erotettiin entisestä Etelä-Pohjanmaan kanssa yhteisestä työvoimapiirialueesta omaksi alueekseen työhallinnon piirimontissa. Nyt elämme aikaa, jossa työhallinnon muutosprosessi on saatu loppuun, ja ministeriötasolle olemme saaneet maamme kauppa- ja teollisuusministeriön ja työministeriön yhteisen keskushallinnon, työ- ja elinkeinoministeriön. Tulevaisuudessa voimme todennäköisesti odottaa vielä maa- ja metsätalousministeriön yhdistämistä samaan superministeriöön.

Yhteensä Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan alueella on ollut vuosien saatossa 32 yhdistystä. Tänäpäin tilanne on se, että näillä kahdella alueella on yhteensä enää 12

yhdistystä jäljellä. Pohjanmaan osalta luvut ovat vielä surkeammat kuin Etelä-Pohjanmaalla: täällä lopettaneita on 11, ja jäljellä on enää yksi eli Kokkola. Kokkola ei hakemuksestaan huolimatta saanut tälle vuodelle rahaa työllisyyspoliittisesta avustuksesta. Etelä-Pohjanmaan alueen 11 yhdistyksestä vain kaksi, Alavus ja Ähtäri, saivat rahoituksen yhteishankkeeseen ja molempiin yhdistyksiin sen avulla työntekijän. Tänäpäin tilanne on muuttunut verrattuna siihen, kun edellisen kerran olimme Kokkolassa pitämässä kokoustamme. Kokkolan yhdistys suunnittelee omaa sosiaalista yritystä, ja me toiset seuraamme sitä mielenkiinnolla. Kokkolan sosiaalinen yritys olisi yhdistystemme perustamista sosiaalista yrityksistä kolmas tai neljäs, riippuen siitä miten Anjalankosken yhdistys ehtii hakea omansa työministeriön sosiaalisten yritysten rekisteriin.

Yhdistykset muuttuvat ajan mukana, mutta tärkeätä on koko ajan muistaa myös menneisyytemme. Miksi ja millaisessa ajassa elimme silloin 1990-luvun alun vuo-

sina kun työttömien yhdistyksiä alkoi syntyä, sitä me emme saa unohtaa. Niiltä vuosilta jäi kymmeniä tuhansia ihmisiä ilman työtä, ja monien kohdalla uuden työn löytäminen on epäonnistunut. Vaikea tie elää työttömänä, 15 vuotta epävarmuudessa ja useiden kohdalla köyhyyden rajoilla, ei ole poistanut tarvetta yhdistystemme olemassaoloon. Päinvastoin tarve on jäsenistömme kohdalla syventynyt. Vaikka työttömyys on kaikkien mittareiden mukaan vähentynyt ja maamme on saavuttanut työllisyysasteessa jo lamaa edeltäneen ajan tason, meitä ja toimintaamme tarvitaan edelleen. Järjestöme ei ole vielä tehnyt itseään tarpeettomaksi.

Toivon kaikille yhteistoimintajärjestöme kokoukseen osallistuville hyvää kokousta! Nauttikaa myös yhdessäolostanne.

PUHEENJOHTAJA
LEA KARJALAINEN

Puheenjohtajan palsta, Karenssisanomat 1/2008

Kohti uutta, kohti työllisyyspoliittisten hankkeiden yhteistoimintajärjestöä

Elämme yhteistoimintajärjestössämme selkeästi uuden kehitysvaiheen taitoksessa. Kaikkina näinä toiminnan vuosina työhallinnon määrärahat ja rahojen ohjaus ovat muokanneet jäsenjärjestöjemme toimintaa, ja niin nytkin. Ihan alkuvuosiemme aikana työllistämispalvelu ja kunnat hoitivat palkkauskulut, ja sitten rahoitusrulljanssiin tuli mukaan Raha-automaattiyhdistys, joka parhaimmillaan antoi tukea vuonna 1998 yli 50 yhdistykselle. Rahiksen tuki kesti suurimmalla osalla 3 vuotta, ja pysyviä tuen saajiksi jäi tuolloin alle 20 yhdistystä. Harmi vain, ettei silloinen kehitys johtanut siihen, että useampi yhdistys saisi nyt tuen sieltä mistä kuuluisikin saada, sosiaali- ja terveysjärjestöjen rahoittajalta.

Useissa yhdistyksistämme toimijat ovatkin olleet jo pidemmän aikaa tietoisia työhallinnon muuttuvista haasteista, ja vinkkejä toiminnan kehittämiseen ovat yhdistykseen tuoneet uudet henkilöt: osalla on ollut kokemusta ESR-hankkeista, jotkut ovat olleet mukana sateenkaarihankkeissa, joista tietoa kehitystyöstä on tarttunut mukaan. Uusien työhallinnon toimintatapojen mukaisia projekteja muutamassa yhdistyksessämme on jo ollutkin; työhallinnon vaikuttavuusarvioinnin mukaista arviointia on jo tehty ja päästy oikein tuloksiinkin. Määrälliset tavoitteet eivät ole meidän jäsenjärjestöjemme ongelma. Määrät olivat vielä pari vuotta sitten tärkeitä, mutta nyt vaaditaan vaikuttavuutta ja sitä, että ihmiset pääsisivät mahdollisimman pian yhdistyksistä avoimille työmarkkinoille töihin. Me kaikki tiedämme, että suurimmalle osalle se ei ole edes unelma. Ihmiset ovat realisteja ja tietävät, ettei osaaminen, jaksaminen, usein ammattitaitokaan pitkän työttömyyden jälkeen riitä, vaikka pääsisi suunnilleen samoihin hommiin kuin mistä on jäänyt työttömäksi 10 tai 15 vuotta sitten. Työttömien yhdis-

tykset toteuttavat nykyisin työhallinnon toimenpiteitä ja työllistävät pitkään työttöminä olleita omia jäseniään työllistämistuilla, ja osa saa siihen tarkoitukseen työllisyyspoliittista avustusta

Kun seuraa yhdistysten olemassaolon taistelua, tämän suuren muutoksen ja muutoksessa elämisen hyväksyminen on vaikeaa. Mikäs tässä uudessa työhallinnon reseptissä on sitten se vaikein asia, sitä olen kysynyt ja saanut siihen yhdistysten ihmisiltä vastauksiakin. Ulkoapäin tulevat muutospaineeet otetaan hyvin usein vastaan vastarinnalla, eikä uusien asioiden juurruttaminen pitkään yhdistyksissä toimineisiin ihmisiin ole helppoa – varsinkaan jos sitä muutosta markkinoi joku muu kuin yhdistyksen oma ihminen. Uuden kuvion istuttaminen omaan yhdistykseen nähdään mahdottomana, vaikka juuri sitä samaa työtä olisi tehty yhdistyksessä jo aiemmin, vain eri nimiä käyttäen. Ennen tämän vuoden päätöksien tuloa ihmiset toistelivat, ettei työhallinto niin voi tehdä, ei ne voi evätä meiltä avustusta, ja uskoivat siihen että saavat rahaa niin kuin ennenkin. Järkytys on ollut suuri, kun esimerkiksi Etelä-Pohjanmaan alueella vain Alavus ja Ähtäri saivat yhteishankkeella rahat. Pohjois-Savossa työhallinnolta saivat myönteisen päätöksen neljäksi kuukaudeksi Iisalmi, Kaavi ja Juankoski, ja Kuopio sai Rahikselta.

On totta, ettei meidän toimintamme pääsääntöisesti edes kuulu työhallinnon rahoitettavaksi. Laki kuntouttavasta työtoiminnasta laajeni vuoden alusta koskemaan kaikkia ikäryhmiä. Mitä tämä maa on tehnyt meidän väelle? Kymmenet tuhannet ihmiset ovat kituuttaneet köyhyysrajalla ja ovat olleet työhallinnon toimenpiteissä uudelleen ja uudelleen pääsemättä eteenpäin tai takaisin työelämään. On surullista, että tällä maalla oli varaa syrjäyttää ihmiset työelämästä. Tilanne on nyt se, että

ministeriöiden virkamiehetkin myöntävät, että kansalaisten vahva työllistämistakuu olisi pitänyt meidän porukan työkykyisinä tätä aikaa varten, jolloin työelämässä on jälleen vetoa matalammankin koulutustason omaaville ihmisille. Eikä se niin helppoa ole akateemisellakaan puolella, kaikissa ammateissa on pitkään työttömänä olleita ihmisiä. Merkitystä työttömyyden pitkittymiseen on myös sillä missä asut, siitähän me emme pääse mihinkään. Yhä enenevässä määrin työttömät ihmisemme kaipaavat työ kuntoutus- ja työkokeilupajakoja. Lähinnä voidaan puhua usean työttömän kohdalla siitä, että he haluavat olla osallisina tässä yhteiskunnassa ja etsivät usein sisältöä yksinäiseen elämäänsä. Täytynee todeta, että painopisteen siirtyessä yhä enemmän siihen suuntaan myös rahoituksen pitäisi tulla sosiaali- ja terveysministeriön puolelta.

Yhdistysten nykyistä toimintaa tarkasteltaessa voidaan esittää kysymys, miten meidän tulisi edelleen kehittää toimintaa. Siitä avoimempi kotisivuillamme keskustelusivut, ja toivon, arvoisat lukijani, teidän osallistuvan käytävään keskusteluun. Työkuntoutuksen merkitys yhdistysten toiminnoissa alkaa olla se suurin ja tärkein kysymys, ja silloin yhdistykset toimivina toimijoina ovat ennemminkin lähellä sosiaalitoimen jatketta kuin nykyistä ajatusta siitä, että olemme työhallinnon jatke, vaikka ihmiset vielä pääsääntöisesti tulevatkin meille työhallinnon kautta. Hakekaahan yhdistyksille rahaa painottaen sosiaalityön merkitystä. Herkkä ote pahoinvointia ehkäisevään, terveyttä edistävään työhön, siinä on meidän tulevaisuus. Ihmisten monipuolinen hyvinvointi, se on sääntöjemme mukaista toimintaa.

PUHEENJOHTAJANNE
LEA KARJALAINEN

Avoin kirje Kemijärven, Summan ja Anjalan irtisanotuille!

Hyvät siskot ja veljet Koillis-Lapissa ja Kaakkois-Suomessa. On todella surullista seurata alueiden tyhjentämistä. Miten kylmästi valtiomme hallitus ja eduskunta seuraavatkaan pörssi-yhtiön eettisesti ja moraalisesti kestävämpiä toimia. Muistamme kaikki, että myös valtio on omistajana tehtaissa, eikä voi muuta kuin ihmetellä vastuusta vetäytymistä ja hallituksen ministeriöiden menemistä pörssi-yhtiön selän taakse.

Me Työttömien Valtakunnallisen Yhteistoimintajärjestön kaikki toimijat tiedämme oman sielumme syövereiden kautta, miltä tuntuu tulla irtisanotuksi, kun työpaikka viedään alta ja uitetaan Baltiaan, Turkkiin, Koreaan, Kiinaan tai Intiaan valtamerta pitkin. On ihan yhtä vaikeaa irtisanotulle ihmiselle, tapahtuipa irtisanominen taloudellisten tai tuotannollisten toimenpiteiden vuoksi yhdelle tai tuhannelle. Jokainen meistä kokee sen henkilökohtaisena onnettomuutena, ja meille jokaiselle tulee hyväksikäytetyn tunne. Myymme selkä- ja päänahkamme kasvottomalle pääoman omistajalle, jolle ei pätkääkään merkitse se, että jokaisen numeron takana on yksilö, jonka perustarpeet ovat aivan samat kuin osakkeenomistajilla. Vaikeimpia nämä hylätyksi tuleminen tunteet ovat yli 55-vuotiaille, yhden ammatin omaaville perheellisille ihmisille. Vuosikymmenien työ, juuret juurtuneina kotiseutualueen multaan.

Omasta osaamisesta luopuminen, hiljentyminen tarpeettomuuden tunteen alle. Se on tuskallista. Ei mene kauankaan ennen kuin ympäristössänne asuvat ihmiset, ne joilla vielä on töitä, pitävät teitä toisen luokan kansalaisina, kun kotiseudullanne ette ikänne vuoksi työllisty. Pian te olette työvoimatoimiston pitkäaikaistyöttömiä, tukityöllistettyjä ja pätkätyöllistettyjä, joiden arvo on noin 1000 euroa kuukaudessa. Työnantaja saa teidät ilmaiseksi. Ette lähemmäksi pääse eläkeputkeen, ja lisäpäiväoikeuskin on varassa sortua sosiaaliturvauudistuksen alle. Nuoremmat luovuttavat ja lähtevät kotiseuduiltanne pois, metropoliin, Helsinkiin, maahan jonka kallioon kenenkään juuret eivät pysty kaivautumaan. Heille jää ikuinen ikävä ja lohduton kaipuu entiseen turvalliseen elämään. Mitä siitä ymmärtävät täällä ihmiset, jotka ovat käyneet korkeintaan Kehä kolmosen kaarella. Meidän väki työttömien järjestöissä tuntee teidän tunteenne ja tuskanne.

Saksalaiset nostivat äläkän Nokian tehtaan lopettamisesta, ja mitä tekee Nokia ja EU-komissio? Nokia vetäytyy vastuustaan ja päättää sulkea tiedotusvälineiltä neljännesvuosikatsauksen, ja EU päättää heti käyttää Nokian Saksan tehtaan lopettamiseen Euroopan sosiaali- ja globalisaatiorahaston rahoja. Suomessa globalisaatiorahastosta tuskin edes kuiskitaan. Kuka EU:n tai maamme päättäjistä

itkee Kemijärven, Summan ja Anjalan tehtaiden ihmisten työpaikkojen menetyksen puolesta? No ei kukaan. EU saa näin susille ja karhuille rauhalliset erämaat, vihreät saavat aarniometsäalueet Lapista, ikuinen rauha palaa ojitetuille soille ja tuntureille, mutta mitä ihmettä saavat kepulaiset? He saavat vaalitappion Lapissa, ja kepulaisille isännille jää tulevaisuus, jossa metsistä uhkaa tulla aarnioalueita. Voimansa näytöksi saavat Vanhanen ja kumppanit, kepulaisen kentän päänahoilla, laajennetun vapaaehtoisien Naturan.

Me TVY ry:n toimijat toivomme kaikille teille henkistä lujuttua ja järkähtämätöntä uskoa tulevaisuuteen ja voimaa etsiä elämään uusi nuotti. Me 90-luvun alun laman työttömät jäämme tyhjän päälle, meille ei löytynyt innovaatioista vaihtoehtoja. Osa meistä löysi pitkän etsimisen jälkeen uudet nuotit, ja osalla meni usko elämään kokonaan. Ja mitä sanotaan ministeriössä? ”Meillä ei ole Suomessa työttömiä.”

Surussanne rinnallanne mukana kulkien Työttömien Valtakunnallisen Yhteistoimintajärjestö - TVY ry:n ja jäsenjärjestöjen puolesta

HELSINKI 15.02.2008

LEA KARJALAINEN
JÄRJESTÖN PUHEENJOHTAJA

In Memoriam Aimo Kuoppa-aho

Työttömien Valtakunnallisen Yhteistoimintajärjestön - TVY ry:n varapuheenjohtaja Aimo Kuoppa-aho menehtyi vaikeaan sairauteen maanantaina 25.2.2008.

Aimo sairastui viime keväänä pian varapuheenjohtajaksi valintansa jälkeen, ja sairaus paheni kesän aikana. Useat meistä tapasivat hänet viimeisen kerran Ihmisoikeuspäivillä Seurakuntaopistolla lokakuussa. Vielä silloin Aimolla oli uskoa elämään ja toivoa sairauden voittamisesta mielessä ja puheissa. Syksyn taittuessa talveksi tiesimme, ettei hän näe ensi syksyä; tiesimme, että ehkä vielä kevään voi nähdä. Vaimo hoiti Aimoa kotona sairaanhoidon asiantuntijoiden ja yhdistyksen ihmisten avustuksella.

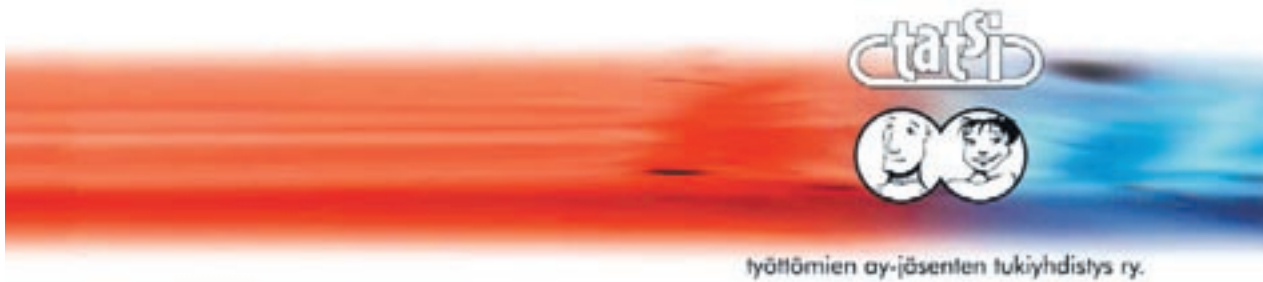
Varapuheenjohtajamme oli sydämellinen ja avoimempi ihminen. Hän opetti meille kaikille paljon suvaitsevaisuutta ja ymmärtämystä erilaisia ihmisiä kohtaan. Edunvalvontakohtaamisissa korkeiden päättäjien kanssa Aimo palautti mielimme pitkäaikaistyöttömien elämäntilanteen ja huono-osaisuuden. Hän kolkutti koko kädellä yhteiskunnan omantunnon ovelle ja puolusti köyhiä aina ja kaikkialla. Välittämisen tärkeys oli hänelle asia numero yksi ja hän otti huomioon ihmiset heidän taustastaan ja rodustaan huolimatta. Siinä asiassa meillä kaikilla olisi vielä paljon oppimista. Edunvalvonnassa Aimo oli järjestömme haka.

Aimo ehti toimia TVY ry:n hallituksessa vuodesta 1999 Uudenmaan TE-keskusalueen työttömien yhdistysten edustajana. Vuosina 1999 ja 2000 hän oli hallituksemme II varajäsen ja vuosina 2001- 2003 I varajäsen. Varsinaisena jäsenenä hallituksessamme Aimo toimi vuodesta 2004 lähtien. Työvaliokuntaan hänet valittiin vuonna 2005 ja sitten varapuheenjohtajaksi vuoden 2007 vuosikokouksen jälkeen.

Järvenpään yhdistyksemme menetti toiminnanjohtajan: sinne jäi suuri aukko, jota on vaikea paikata. Me TVY ry:ssä menetimme pitkäaikaisen hallituksemme jäsenen ja lyhyen aikaa toimineen varapuheenjohtajan. Me monet työttömien järjestöväestä menetimme myös hyvän ystävän: aina rauhallisen ja leppoisasti hymyilevän työttömien vaikuttajan.

Aimon muistotilaisuus oli 7. maaliskuuta Järvenpään seurakuntakeskuksessa.

LEA KARJALAINEN,
TVY RY:N PUHEENJOHTAJA

Mikä ihmeen TATSIn?

Työttömien ay-jäsenten tukiyhdistys - TATSIn ry on SAK:laisen ammattiyhdistysliikkeen työttömien asiantuntija- ja palveluorganisaatio.

TATSIn ry järjestää SAK:laisen ammattiliittojen työttömille jäsenille työllistymistä edistävää ja työttömien elämänlaatua parantavaa toimintaa. Tatsin kautta ammattiliitot kantavat huolta työttömistä jäsenistään ja työttömyydestä ylipäänsä.

Tatsin jäseninä ovat mm. SAK ja SAK:laiset ammattiliitot.

Tatsin puheenjohtajana toimii kansanedustaja Tero Rönkä.

Keskeisimmät TATSIn tuottamat tukipalvelut ovat:

- työttömien, varsinkin pitkäaikaistyöttömien, työllistymistä ja kouluttautumista edistävä neuvonta-, ohjaus- ja tiedotustoiminta
- työttömien elämänhallintataitoja ja terveyttä edistävän, syrjäytymiskehitystä ehkäisevän, ammatillisia valmiuksia ylläpitävän sekä työttömien työelämään ja koulutukseen hakeutumiseen tähtäävän projektitoiminta.

Työttömien kuntokurssit

TATSIn järjestää vuosittain työttömille kuntokursseja, joiden tavoitteena on kuntoiluun ja yhdessäolon muodossa edistää työllistymisen valmiuksia.

Vuoden 2008 aikana järjestetään seuraavat kurssit:

14.-21.4.2008	Muonio, Utkujärvi
26-30.5.2008	Keuruu, Keuruselkä,
11-15.8.2008	Pori, Yyteri
30.8-6.9.2008	Muonio, Utkujärvi
1-7.12.2008	Muonio, Utkujärvi

Kurssien ohjelmassa on kurssista riippuen mm.

Lapinluontoa, kylpyläelämää, kuntosali, kalastusta, vesijumpaa, golfia, surffausta, hiihtoa, laskettelua, marjas-

tusta, lumilautailua, uintia, kävelykuntotesti, patikointia erämaassa, sauvakävelyä, yhdessäoloa, kullanhoidontaa, työelämätiätoutta.

Kurssit ovat maksuttomia ja sisältävät ohjelman, siihen merkityt ruokailut ja majoituksen.

Lisäksi korvataan matkakuluja 70 euroon / osallistuja.

Voit hakea kurssille jos:

- et ole saanut SAL- lomautusta 24 edeltävän kuukauden aikana
- olet työttömänä työnhakijana
- olet SAK:laisen ammattiliiton jäsen

TATSIn ELÄMÄÄN-projekti

Esimerkki TATSIn toteuttamasta projekteista on TATSIn ELÄMÄÄN - välittäjäorganisaatiohanketta ajalla 1.1.2005 - 28.2.2008.

TATSIn ELÄMÄÄN-hankkeessa osaprojektien työn ansiosta työllistyi avoimille työmarkkinoille 177 henkilöä.

Haettavassa hankkeessa lähdetään siitä mihin TATSIn ELÄMÄÄN - hankkeessa päästiin, syventäen ja levittäen hankkeen onnistuneita käytäntöjä ja kehittämällä uusia. Hankkeessa on kokeiltu uusia keinoja työllistää työttömiä mm. ammattiyhdistysliikkeen paikallisin voimin.

Välittäjäorganisaatiohankkeiden idea on saattaa ns. saatevarjohankkeen - toimesta pienet toimijat EU:n projektirahojen piiriin.

Päättävässä ja haettavassa välittäjäorganisaatioprojektissa mukana ovat olleet ja voivat olla myös työttömien yhdistykset.

Lisätietoa TATSIn:sta, hankkeesta ja kuntokursseista löytyy tietoa osoitteista:

www.tatsi.org, jouni.gustafsson@sak.fi tai
0400 805 394

Osatyökykyiset ja välityömarkkinat

TVY ry ja meidän jäsenyhdistyksemme ovat olleet mukana kyselyssä, jossa STKL on työministeriön pyynnöstä kartoittanut kolmannen sektorin toimijoiden, yhdistyskentän, mielipiteitä ja ideoita siitä, miten voidaan arvioida uudelleen sitä työtoimintaa, jota yhdistyksissä toteutetaan. Kaikki me yhdistystoimijat tiedämme, että työhallinnon asettamat tavoitteet ovat meille kestävämmät. Työhallinto odottaa, että työllistämistuella palkatuilla on mahdollisuus kolmen kuukauden sisällä siitä, kun toimenpide työllistävällä yksikössä päättyy, päästä ihan avoimille markkinoille yrityksiin työhön. Olemme useaan otteeseen kerranneet ja korostaneet eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnassa sekä työministeriön virkamiesten ja ministerin tapaamisissa sitä, ettei tavoite saada 40 prosenttia ihmisistä toimenpiteistä töihin toteudu meillä eikä muuallakaan. Näin ei tapahdu edes yrityksissä, ellei työtön ole juuri äskettäin jäänyt työttömäksi. Kyllähän se onnistuu niiden ihmisten kohdalla, joiden toimenpide on työharjoittelua tai työkokeilua tai palkkatukea sellaiseen työhön, joka on lähellä aiempaa ammatillista osaamista, ja kun työttömyys ei ole kestänyt vielä valovuosia. Omalta osaltamme me TVY ry:ssä kyselimme omilta yhdistyksiltämme osatyökyvyttömyyden syitä ja välityömarkkinoille uusia kriteereitä vaikuttavuuden arvioinnille.

Tuntuu todella uskottavalta, kun saimme arvioita siitä, että lähes puolella yhdistyksissä työssä tai toimenpiteissä olleista oli terveydellinen haitta työllisyyden esteenä, ja huono tai kohtalainen työkyky lähes neljälläkymmenellä prosentilla. Lisäksi saimme arvioita siitä, että yleisten terveydellisten haittojen lisäksi ihmisten ongelmia ovat unihäiriöt, hoitamattomat mielenterveyden heilahtelut, päihteet ja liikunnan puute. Saamattomuus, jymähtäminen omiin lokeroihin, yksinäisyys, sosiaalisen

verkoston puuttuminen. Riski syrjäytyä yhteiskunnasta kokonaan ulos on tuttu tunne pitkään työttömänä olleilla ihmisillä.

Välityömarkkinat

Yhdistyksemme toimijat arvioivat välityömarkkinoilla olevan merkittävä rooli osatyökykyisten kuntoutuksen kannalta. Toimiessaan eri toimenpiteissä yhdistyksissä ihmiset saavat elämäänsä säännöllisen päivärytmin, motivoivan elämän otteen ja tuen sekä neuvontaa ja opastusta hoitoon ohjaukseen. Ihmisten henkinen puoli ja itseluottamus kohoavat, kun osatyökykyinen huomaa, että hänestä on vielä johonkin ja että hän kykenee vielä tekemään jotain. Hänelle on annettu uusi mahdollisuus. Myös se on tärkeää, että on joku joka kuuntelee ja välittää, auttaa ja neuvoo.

Välityömarkkinat antavat osatyökykyiselle mahdollisuuden, jota tavallinen työnantaja ei kykene antamaan. Välityömarkkinat myös järjestävät työllisyyttä edistäviä toimenpiteitä, kuten työelämän valmiuksien kehittämistä, työnhakuopastusta, työhakemuksen tekemistä, työhaastattelun valmistautumista ja jatkotyömahdollisuuksien etsimistä. Välityömarkkinoiden kautta usea henkilö on päässyt takaisin avoimille työmarkkinoille. Ilman välityömarkkinoita ei osatyökykyisille olisi paikkaa minne mennä, eikä heille annettaisi uutta mahdollisuutta.

Harva työnantaja on halukas palkkaamaan työntekijän, jonka vajaakuntoisuus suhteessa työtehtäviin on selkeä riski ja aiheuttaa helposti poissaoloja ja sairaslomia sekä ylimääräisiä kustannuksia työnantajalle.

Uudet kriteerit kolmannen sektorin toimintaan: kuntouttava, työelämävalmennus, työkokeilu

Elämme tilanteessa, jossa vaikeimmassa asemassa olevien ihmisten tilannetta tulisi helpottaa, ja ensiksi pitäisi saada kolmannen sektorin toimijoiden vaikuttavuuskriteerien muutos aikaan.

- työkykyä ylläpitävää toimintaa,
- yleinen kuntoutuminen
- terveydentilan arvio ja ennalta ehkäisevä terveydenhuolto
- sosiaalisen pääoman lisääminen
- sosiaalisen tilanteen vakauttaminen
- oman elämäntilanteen haltuunotto
- oman elämän realistinen arviointi
- tavoitteiden oma asettaminen
- välitavoitteet ja tarkastukset ja itsearviointi
- entisen ammattitaidon säilyttäminen ja uuden oppiminen
- tukee nuorien yhteiskuntaan kiinnittymistä ennalta ehkäisten nuorten syrjäytymistä
- nuoret saavat mahdollisuuden kokeilla eri ammattialoja
- ammatinvaihtaja: mahdollisuus kokeilla eri ammattialoja

Uudet kriteerit palkkatuetuun työhön

- työkyvyn ja -motivaation säilyminen
- ikääntyneillä työnhakijoilla mahdollisuus antaa työpanos yhteiskuntaan välityömarkkinoiden kautta (eivät työllisty enää avoimille työmarkkinoille)
- maahanmuuttajilla mahdollisuus antaa työpanos yhteiskuntaan välityömarkkinoiden kautta (ikäntyneet ja huonon kielitaidon omaavat)
- vajaakuntoisilla mahdollisuus antaa työpanos yhteiskuntaan välityömarkkinoiden kautta (jos haitta-aste estää avoimille työmarkkinoille työllistymisen)
- mahdollistaa alkusysäyksen oman kehityspolun suunnittelulle ja toteuttamiselle ja sitä kautta madaltaa kynnystä hakeutua koulutukseen tai avoimille työmarkki-

- noille
- tarjoaa harjoittelupaikkoja opiskelijoille usealta eri toimialalta
- lisää vuorovaikutustaitoja ja monimuotoisuutta (työtoimintaa tarjotaan niin valtaväestölle kuin maahanmuuttajillekin ja kaikille työttömille ikään katsomatta)
- tarjoaa työtilaisuuksia myös syrjäkylillä
- tarjoaa matalan tuottavuuden töitä (henkilöt, jotka eivät suoriudu joko fyysisen vajeen tms. takia normaaleista työtehtävistä)
- tarjoaa työtilaisuuksia syrjäkylillä myös niille henkilöille, jotka eivät autottomuuden takia voi kulkea töissä taajamisissa (oman henkilöauton tai ajokortin puute sekä julkisen liikenteen puuttuminen)
- välityömarkkinat tuottavat ammattitaitoisia henkilöitä yrityksen tarpeisiin (ammattitaidon ylläpitäminen ja lisääminen).

Työministeri Tarja Cronberg lupasi TVY ry:n, KDY:n ja seurakuntaopiston järjestämällä viime syksyn Työttömien Ihmisoikeuspäivillä Järvenpäässä, että me saamme toimintaamme uudet vaikuttavuuskriteerit, ja nyt niitä sitten on kerätty oikein koko kolmannen sektorin porukalta. Ehdotusten kokojaksi kolmannelta sektorilta työministeriö valitsi ihan oikein yhteisen keskusliittomme. Tässä yhteenveto, jonka olemme TVY ry:stä toimittaneet keskusliittomme käyttöön. Toivon mukaan näitä kriteereitä myös käytetään tulevaisuudessa. Toivotaan, että edes joitakin näistä, koska te, jotka tähän osallistuitte, olette asiantuntijoita tällä alalla. Kiitos teille toimijoillemme osallistumisesta antoisan paperimme valmisteluun.

Yhteenvedon TVY ry:n jäsenyhdistysten ehdotuksista teille kokosi

PUHEENJOHTAJANNE
LEA KARJALAINEN

Sukkula-projekti tuottaa työllistämisoppaan

Tämän vuoden elokuussa valmistuvasta työllistämisoppaasta selviävät mm. yhdistyksen ja projektin roolit sekä niiden tehtävät, vastualueet ja velvollisuudet. Oppaaseen tulee myös arvokasta tietoa siitä, mitä yhdistyksen tulee ottaa huomioon palkkatessaan työntekijän sekä, mitä vastuita ja velvollisuuksia palkkaukseen liittyy?

Rovaniemen Seudun Työttömät ry on hallinnoinut työllistämisoppaan tuottavaa Sukkula-projektia lokakuusta 2005 lähtien. Projekti on työllistämisen-, kokeilu- ja kehittämissuunnitelma. Sitä rahoittavat TE-keskus ja Rovaniemen kaupunki. Yhdistyksellä on mm. työnantajan vastuut, ohjaus työtehtäviin, työterveyshuollon järjestäminen se-

kä perehdytys. Projektin aikana seurataan palkkatukityössä ja muissa toimenpiteissä olevien siirtyminen koulutuksiin tai työllistymistä avoimille työmarkkinoille. Lisäksi tuodaan esille niitä toimenpiteitä, joilla on voitu vaikuttaa työntekijän tilanteen parantamiseksi. Tärkeää on ottaa myös kantaa siihen, mitkä asiat estävät työllistymistä tai koulutukseen hakeutumista.

Lopputavoitteena on tuottaa yhdistyksille tietopaketti Sukkula-projektin aikana syntyneistä kokemuksista. Projekti päättyy lokakuun lopussa 2008 ja loppuvaiheessa on tarkoitus kiittää Lapin läänin yhdistyksissä esittelemässä opasta.

Mahdollisuus vaikuttaa oppaan sisältöön - Kommentteja voivat antaa yhdistysten hallituksen jäsenet, työntekijät sekä asiasta kiinnostuneet tahot. Saamieni kommenttien pohjalta teen tarvittavia muutoksia oppaaseen. En esitä täsmällisiä kysymyksiä vaan avoimien kysymyksien ja mielipiteiden kautta haluan tuoda esille mahdollisesti uusia askarruttavia asioita. Pohdintaa ja kysymyksiä voisi tehdä käytännön toiminnassa ilmenneiden kriisikohtien kautta. Kysymykset ja mielipiteet voi lähettää sähköpostilla, kirjeitse omalla nimellään

tai anonymisti sekä puhelimitse, kertoo Sukkula-projektin projektipäällikkö Kirsi Supperi.

Rovaniemen Seudun Työttömät ry on monessa mukana

Rovaniemen Seudun Työttömät ry on toiminut vuodesta 1993 lähtien ja tällä hetkellä se työllistää kuukausitasolla palkkatuella noin kolmekymmentä työntekijää. Lisäksi työelämävalmennuksessa, työharjoittelussa sekä työkokeiluissa on kahdeksan henkilöä. Ruokala-Kahvila Kohtauspaikka on keskeinen toiminta, jota pyritään jatkuvasti kehittämään.

- Valmistamme hyvää ja laadukasta ruokaa ja satsaamme asiakasviihtyvyyteen. Muita yhdistyksen palveluita ovat ompelu-, muutto-, sekä atk-palvelu. Yhdistys tarjoaa atk-palvelua päivittäisille kävijöille. Toimintamme tehtävänä on tukea ja kannustaa työntekijöitä hakeutumaan avoimille työmarkkinoille sekä koulutuksiin yksilöllisten tarpeiden mukaan. Yhdistyksessä työskentelevät voivat useissa tehtävissämme vahvistaa laajasti ammatillista osaamistaan. Yhdistyksen toimintaan voi tutustua kotisivuillamme <http://personal.inet.fi/yhdistys/rst/>, Kirsi Supperi kertoo.

Välityömarkkinat

Levillä järjestettiin helmikuun alussa Silta-hankkeen loppuseminaari, jossa keskusteltiin Lapin välityömarkkinoista tänään ja huomenna sekä TEM-uudistuksesta.

- Mielenkiintoista on nähdä, millaisia tulevaisuuden linjauksia kolmannelle sektorille asetetaan. Elämme murrosvaiheessa niin yhdistystoiminnan kuin palkkatuetujenkin näkökulmasta. Työllistävien yhdistysten on hyvä hahmottaa tulevaisuutta yhteiskunnallisesta ja työvoimahallinnon näkökulmasta. Lisätietoa seminaarista saa osoitteesta

<http://www.te-keskus.fi/Public/?nodeid=16135&area=7543>, Kirsi Supperi sanoo.

Yhteydenotot:

kirsi.supperi@roityr.fi

p: 040 - 7177 416

Kirsi Supperi

Rovaniemen Seudun Työttömät ry/

Sukkula-projekti

Rakkatie 4

96100 Rovaniemi

Korkealta ei näe kauas!

Otsikon iskulause oli yksi monista käytetyistä, kun sellutehtaansa tulevaisuutta puolustava Kemijärven massaliike osoitti mieltään päättäjille helmikuun alussa Helsingissä. Pääkaupunkiin yöjunalla saapunut joukko kemijärveläisiä ja muita pohjoisen ihmisiä sai kerättyä mukaansa lähes 500 ihmisen kulkueen, joka marssi Rautatie-ntorilta eduskuntatalolle. Mukana oli 30-henkinen joukko jo lakkautetulta Summan tehtaalta, joukko kuudesluokkalaisia Kemijärven Kallaan koulusta, sekä liikkeen tukijoita Etelä-Suomesta, mm. bussilastillinen ihmisiä TVY ry:n jäsenyhdistyksistä Turun seudulta sekä TVY:n keskustuomiston henkilökuntaa ja hallituksen jäseniä. Helsingin Työttömät ry tarjoili lämmintä purtavaa Helsingin lossassa kastuneille mielenosoittajille.

Vihaiset mutta rauhallisen päättäväisesti esiintyneet mielenosoittajat toivat eduskuntatalon portailla kansanedustajille suorasanaiset terveiset. Viesti kuului, että hallituksen pitäisi yhtenä suuromistajana kutsua koolle Stora Enson ylimääräinen yhtiökokous ja vaatia metsäyhtiötä perumaan lakkauttamispäätös.

Kaikki eduskuntaryhmät ilmaisivat ymmärtävänsä hyvin kemijärveläisten tuskan. Hallituspuolueiden edustajien viesti

kävi näennäisestä myötätunnosta huolimatta kuitenkin selväksi: mitään ei voida tehdä tehtaiden lakkautuspäätösten perumiseksi. Sanoma ei tietenkään miellyttänyt mielenosoittajia.

”Emme kaipaa sääliä”

Massaliikkeen – ja Kemijärven kaupunginhallituksen – puheenjohtaja **Heikki Nivala** syytti Stora Ensoa muun muassa siitä, että se on useasti muuttanut lakkauttamisperusteita. Etenkin puupula on huono peruste, koska puuta on tarjolla riittävästi. Sellutehdas on myös kannattava. – Meille onkin selvää, miten kevein perustein päätös on tehty.

– Toimitusjohtaja **Karvinen** on lisäksi ilmoittanut, että Kemijärven tehdas ja työntekijät uhrataan yhtiön muiden tehtaiden pelastamiseksi. Lausunto on pöyristyttävä ja ihmisarvoa loukkaava.

Nivalan mielestä metsäyhtiö on toiminut asiassa välinpitämättömästi ja vastuuttomasti.

– Yhtiön johto on suhtautunut henkilöstöön, kansalaismielipiteeseen ja Suomen hallitukseen ylimielisesti ja vähättelevästi, hän totesi.

Nivala vetosi kansanedustajiin ja toivoi, että eduskuntaryhmät laatisivat yhteisen kannanoton, jossa Stora Ensoa vaaditaan säilyttämään Kemijärven-tehtaansa

toiminta.

Metsänomistajien puolesta puheenvuoron käyttänyt pitäjäneuvos **Mauno Kerkelä** muistutti, ettei kyse ole vain tehtaan työpaikoista. Yli 200 tehdastyöpaikan menetys vaikuttaa välillisesti yhteensä yli 1 800 työpaikkaan. Tämä merkitsee alueen kotitalouksien tuloihin 39 prosentin pudotusta ja samalla 31 prosentin pudotusta bruttokansantuotteeseen.

Kemijärven tehtaalla pääluottamusmies **Seppo Kenttäkumpu** varoitti, etteivät kemijärveläiset ala valheita kuuntelemaan.

– Kenellä maan hallitus on toisissa, meillä kansalla vai Stora Enso, Kenttäkumpu kysyi.

– Emme kaipaa sääliä. Haluamme tehdä mitä parhaiten osaamme, sellua maailman pohjoisimmassa sellutehtaassa, kiteytti hän mielenosoittajien tunteja. – Jos nyt ei saada mitään, periksi ei anneta. Yhtiökokoukseen tullaan joukolla.

Hallitusryhmät:
Mitään ei ole tehtävissä

Keskustan lappilaiskansanedustaja **Hannes Manninen** totesi, ettei Stora Enson johto ansaitse kiitosta menettelystään. Lakkautuspäätös oli hänen mielestään tyypillinen kansainvälisen suuryhtiön toimenpide. Hallituksen edesottamuksia hän puolusteli kertomalla,

etteivät valtion omistus ja äänriittä valtion tahdon toteuttamiseen. – Valtio ei ole yhtiön suvereeni omistaja, hän sanoi.

Kokoomuksen **Kimmo Sasi** lupasi puolueensa tekevän kaikkensa, jotta Kemijärvelle syntyisi mahdollisimman paljon uusia työpaikkoja. Tehtaan jatkamiseen hän totesi, ettei eduskunta asiasta voi päättää, koska valtio ei ole enemmistönä Stora Ensossa.

Vihreiden **Anni Sinnemäki** ja RKP:n **Ulla-Maj Wideroos** olivat samoilla linjoilla.

– Olen pahoillani, mutta vihreä eduskuntaryhmä ei voi yhtyä vaatimukseen ylimääräisestä yhtiökokouksesta, sanoi Sinnemäki. Hänen mielestään olisi kuitenkin arvokasta, jos Stora Enso vielä kerran tarkistaisi päätöksensä perusteita. Hän näkee hallituksen tehtäväksi synnyttää uusia työpaikkoja sinne missä niitä menee.

Opposition edustajilla oli puolestaan helppo työ kirjoittaa mielenosoittajilta suosionosoituksia olemalla vastakkaista mieltä kuin hallituspuolueiden edustajat.

SDP:n **Jukka Gustafssonin** mukaan mielenosoittajat olivat saapuneet murheineen juuri oikeaan paikkaan. Hänen mielestään oli ennenkuulumatonta, että Stora Enso on saneerauspäätöksillään asettunut omistajansa yläpuolelle.

– Vaadimme koolle ylimääräis-

tä yhtiökokousta, jossa päätetään, ettei Summan ja Kemijärven tehtaita lopeteta, tiivistä Gustafsson.

Vasemmistoliiton **Esko-Juhani Tennilän** mielestä valtion omistajaohjauksesta vastaava ministeri **Jyri Häkämies** on tyrinyt koko homman. Ministerillä olisi hänen mukaansa ollut tilaisuus vaikuttaa Stora Enson päätöksiin, kun hän keskusteli yhtiön johdon kanssa. Pääministeri **Matti Vanhasen** aktiivisuutta asiassa Tennilä vertasi rannalle ajautuneeseen uppotukkiin.

– Lapissa sanotaankin, että sen minkä **Kekkonen** loi, sen Vanhanen vei, Tennilä totesi ironisesti.

Bjarne Kallis kristillisdemokraateista kehotti kemijärveläisiä ostamaan suurin joukoin Stora Enson osakkeita ja saapumaan maaliskuun yhtiökokoukseen vaatimuksineen. Hänen mielestään realistisin ratkaisu olisi vaatia yhtiötä myymään Kemijärven tehdas sellaiselle, joka haluaa jatkaa sen toimintaa.

Mielenosoituksen jälkeen siirryttiin sisätiloihin. Massaliikkeen lähetystö luovutti siellä eduskuntaryhmille n. 28 000 ihmisen allekirjoittaman adressin, jossa vedottiin Kemijärven tehtaalla jatkamisen puolesta. Tuo nimimäärä on kolminkertaisesti Kemijärven asukasluku.

STIG ÅHLBERG

KUVAT: TOIVO KOIVISTO

Missä missä rahat on...

Kuuntelin tänään radiota, jossa soi laulu ”Missä missä kukat on ... asvaltti ne peittää.”

Uudet sanat ”missä missä rahat on ... pyrökratia ne peittää

Noin kymmenen vuotta sitten, kun aloiteltiin Suomessa perustamaan Työttömien yhdistyksiä, aika oli toinen. Työttömiä oli paljon. Paikkakunnilla oli aktiiveja hyvän asian puolesta uhrautuvia toimijoita. Yhdistysten perustaminen oli silloin helppoa. Toimintoihin tarvittavat rahoituskannat olivat RAY, TE-keskukset, kunnat, jopa yksityiset antoivat avustusta. Pian RAY:n rahahanat menivät kiinni. TE-keskusten omatoimisuusavustukset kannattelivat yhdistyksiä. Miten on tänään?

Tämän kymmenen vuoden aikana, kun olen tässä työssä mukana ollut, toimintalinjat ovat muuttuneet kovasti. Oulun alueellakin oli yhdistyksiä melkein kaksikymmentä. Nyt on toimivia yhdistyksiä vain alle kymmenen. Pienillä yhdistyksillä ei ole tänä päivänä tilaa. Pitää olla suurta ja kaunista. Minun mielestäni yhdistysten toiminta ajatus on ollut ”työttömien kaikenlainen hyvinvoinnin ja avun antamiskeskus”. Toiminnan yksi tarkoitus oli aktivoida

pitkään työttömänä olleita sekä saada heille jalansija yhteiskunnassamme.

Tänä päivänä pitää olla hankkeet ja projektit, että vähänkään saadaan avustuksia toiminnan pyörittämiseen. Rahoituksista päättävät olettavat, että yhdistykset itse tuottavat niin paljon kuin toimintaansa tarvitsevat. Pitäisikö meidän olla yrityksiä?

Syksyllä puhuttiin taas tulevaisuudesta meidän kentällä. Kaikilla oli suuri hätä. Kaikilta tuli erilaista tietoa, miten rahoituksia tulevaisuudessa saataisiin. Viimeksi laivaseminaarissa aistin sen hädän, mikä yhdistyksillä oli. Pitää olla Hanke. Tähän kaatuu moni pieni yhdistys. Rahoitushakemus, hankehakemus, projektihakemus. Montako sivua? Mitä haetaan, rahoituslaskelmat.

Mitä ne vielä vaatii ym.ym. Näitä minäkin mietin.

Uskoa piti olla, kun jätin hakemuksen TE-keskukselle meidän yhdistyksen puolesta. Minulla oli tosi huoli niistä ihmisistä, toiminnasta, joka on osoittautunut kunnassamme niin tarpeelliseksi ja toimivaksi. Mitä vastaan kysyjille? ”Valtiolla ei ole rahaa. Kaikilla menee hyvin. On työvoimapula. Ei ole työttömiäkään.” Kysymyksiä nousi, mitä

vuosi 2008 antaa. Hanke. Mikä on hanke ja mikä on sen toimintaperiaate, tuote. Sitä minä en halunnut rautalangan vääntää, kun entinen toimintatapa on aivan toimiva. Onko minulla vaaleanpunaiset lasit ja päättäjillä mustat hevosenlasit, joilla näkee vain putkeen?

Me saimme hankerahoituksen, joka on paljon pienempi kuin hakemus, mutta kuitenkin. Optio saatiin vielä tulevaan. Hyvä näin.

Sanoin tuossa pienten paikkakuntien ongelmista. Lisään vielä, että tukikelpoiset työttömät on hukassa. Työllistämiseen tarkoitettuun rahoitukseen on korvamerkattu osa rahoista työrajoitteisille ja vaikeavammaisille, mistä on oltava todistus. Mikä osa siitä on menossa yritysten työllistämiseen? Mitä jää meille?

Ymmärrän yhdistysten huolen, varsinkin pienten kuntien ja yhdistysten. Vuosikokouksessa meidän on keskusteltava ja haettava se foorumi mikä meidänkin ongelmat ymmärtäisi.

HELVI JÄRVENPÄÄ

TVY RY:N HALLITUKSEN
JÄSEN, POHJOIS-POHJANMAA

Presidentti Halonen vieraili Mikkelin Työttömien yhdistyksessä 03.01.2008

Tammikuisena päivänä moni hieraisi silmiään, kun Suomen Tasavallan Presidentti saapui adjutanttinsa ja turvamiestensä saattamana Mikkelin Työttömien toimitaloihin. Neljä päivää aiemmin toiminnanohjaaja **Anneli Moilaselle** tuli presidentin kansliasta puhelu, jossa tiedusteltiin mahdollisuutta presidentin vierailuun.

Presidentti Halosta oli vastaanottamassa joukko yhdistyksen jäseniä sekä toimittajia useasta lehdestä. Vierailu alkoi täytekekukahveilla työttömien tilojen ruokalassa, Ammattikurssikeskuksen opettaja tuli apuvoimiksi parin tarjoilijan kanssa.

Pöytäkeskustelu kävi vilkkaana, ja presidentti osallistui maahanmuuttajajäsenten kanssa keskusteluun myös viron ja venäjän kielellä.

Entisenä järjestöaktiivina presidentti Halonen kertoi olevansa huolissaan köyhien yhdistysten taloudellisesta tilasta. Hän kyseli myös alueen työllistymisnäkymistä sekä yhdistyksen toiminnasta. Mikkelin Työttömät ry:n puheenjohtaja **Heikki Pyrhönen** kertoi ruokalan olevan avoinna arkisin. Ruuan hinta työttömille on 2,20 € ja muille 5,20 €. Presidentti totesi hinnan olevan ”ihan sopiva lounassetelihinta” myös ei-työttömille.

Pyrhönen kertoi kaupungin tiukan rahatilanteen vaikuttavan myös yhdistyksen toiminta-avustukseen ja palkkauksiin. Presidentti Halonen ryhtyi visioimaan ESR-projektista (Euroopan Sosiaalirahasto), jonka puitteissa järjestettäisiin ammatillista koulutusta ja työharjoittelu suoritettaisiin työttömien tiloissa. - ESR-rahoituksella voidaan aikaansaada paljon myönteisiä asioita. Teillähän on täällä osaamista virkamieskunnassa rahoituksen järjestämisessä. Maakuntajohtajanahan teillä on Matti

Viialainen, joka edellisen maakuntajohtajan Hannu Vesan lailla myös tuntee nämä asiat, presidentti sanoi.

Presidentti kyseli, mitkä koulutusaiheet työttömien omaehtoisessa koulutuksessa ovat herättäneet eniten kiinnostusta. Ylivoimaisesti suosituimpia ovat atk- ja kielikurssit sekä liikunnalliset lajit. TSL:n järjestämään omaehtoiseen atk-koulutukseen osallistuu Mikkelissä vuosittain noin 150 henkilöä, ja kielikursseista suosituimpia ovat maahanmuuttajien suomen kielen kurssit. Maahanmuuttajien suomen kielen opiskelua presidentti piti merkityksellisenä paitsi kielitaidon myös sosiaalisen verkostoitumisen kannalta. Pöydässä istuva maahanmuuttajanuori vahvisti asian. Kielen opiskelu ja kansalaisjärjestöjen toiminnassa mukanaolo on opettanut tuntemaan paikallisia olosuhteita ja tuonut uusia ystäviä.

Presidentti tutustui työttömien tiloissa toimivan käsityöpaja Kässärin toimintaan. Moni käsityötekniikka tuntui olevan presidentille tuttu. Vierailun lopuksi presidentti Halonen kiitteli Moilasta ja Pyrhöstä vierailun järjestämisestä ja ojensi Anneli Moilaselle muistoksi Iittalan Lasin valmistaman astian, jonka pohjaan oli kaiverrettu valtion virallinen leima. Yhdistys puolestaan lahjoitti presidentille käsityöpajalla aurinkovärjätystä kankaasta valmistetut tyynt.

MIKKELIN TYÖTTÖMÄT RY
SATU-MARIANNE PIISPA

MIKSI TALOUSKASVUN KAKUSTA EI RIITÄ KÖYHILLE?

Talouden loputtoman kasvupyrkimyksen hyödyllisyys ihmiskunnalle on opinkappale, jota ei sovi kyseenalaistaa, ellei halua tulla luokitelluksi yhteiskuntajärjestystä vaarantavaksi häiriköksi. Taloudellinen ja poliittinen eliitti edustajineen toistelevat lakkaamatta, että köyhyys ja ympäristöongelmat ratkeavat kuin itsestään, jos vain ensisijaisesti keskitämme kaikki voimavaramme kilpailukyvyyn ja talouskasvun ylläpitämiseen. Suomessa asetettiin laman jälkeen ykköstavoitteeksi kansainvälisissä kilpailukykyvertailuissa pärjääminen, missä on tilastollisesti onnistuttu, vaikka todellisuudessa pääoma ei investoi Suomeen.

Valtioiden kyky säädellä omaa talouttaan on supistunut niiden liittyessä globaaliin talousjärjestelmään kilpailemaan toisiaan vastaan. Tämän seurauksena ne vähitellen alkavat muistuttaa toisiaan. Käytännössä tämä tarkoittaa verojen alentamista, julkisen sektorin yksityistämistä, hyvinvointivaltion alasajoa, suorittavan työn palkkojen alentamista ja oman talouspolitiikan sopeuttamista ylikansallisten instituutioiden ja organisaatioiden, kuten EKP, EU, IMF, OECD ja WTO, ohjeisiin ja säädöksiin.

Talouden globalisaatiossa pääoma on vapautettu kaikista velvoitteista, mutta sille itselleen on annettu esteetön vapaus liikkua etsimässä kohteita, joissa se voi helpoimmin moninkertaistaa itsensä. Globaalissa taloudessa suurimmat

toimijat eivät ole valtioita vaan yrityksiä, jotka eivät kunnioita kotia, uskontoa tai isänmaata. Yritysten ainoa ydintoiminto on mahdollisimman suuren voiton kasaaminen osakkeenomistajille. Teknologinen edistys ja tuotannon tehostuminen ovat saaneet maailman pursuamaan vaurautta enemmän kuin koskaan. Silti kouluttamattoman työvoiman palkkataso ei ole noussut, vaan se on suhteellisesti laskenut asumisen, ruuan ja energian kallistuessa.

Suomalaisen sosiaalipolitiikan perusteeksi on otettu köyhyyden poistaminen yrittämällä työllistää kaikki. Tilastollisesti ihminen on työllinen, vaikka tekisi työtä vain neljä tuntia viikossa. Köyhyyden poistaminen täystyöllisyyteen tähtäämällä on tavoite, jonka järkevyyttä yksikään puolue ei ole rohjennut kyseenalaistaa. Vanhasen hallitus julisti vuoden 2007 vaalien alla saavuttaneensa välitavoitteensa, eli luoneensa 100000 uutta työpaikkaa hallituskauden aikana. Lähemmin tarkasteltuna puolet työpaikoista osoitautui osa-aikaiseksi, eli työksi jolla ei elätä itseään.

Suomen taloudellinen ja poliittinen eliitti on monesti ihastellut Yhdysvaltojen kykyä työllistää lähes kaikki kansalaisensa. Yhdysvaltojen virallinen työttömyysprosentti onkin sitkeästi pysytellyt tasolla, jonka voidaan tulkita tarkoittavan käytännössä täystyöllisyyttä. Syyksi tähän talousihmeeseen on tarjottu työmarkkinoiden joustavuutta, sosiaaliturvan puuttumista ja minimipalkan alhaisuutta.

Myös työläisten etuja valvovat ammattiliitot onnistuttiin heikentämään harmittomiksi amerikkalaisen massayhteiskunnan syntymisen alkutaipaleilla. Työpaikan saamiseen on usein vakuutettava työnantajalle, että organisoitumishaluja ei ole.

Täystyöllisyys ei ole poistanut köyhyyttä Yhdysvalloista. Se ei ole poistanut köyhyyttä Aasian hikipajoissa 12-tuntista työpäivää paiskivilta työläisiltä. Maailman köyhyyden syy ei ole työn riittävyys, vaan työn hedelmien epätasa-arvoinen jakaminen. Kun talouden kakkua jaetaan, suurimman osan siitä nappaa leipomomistaja leipureiden ja leivonta-aineiden toimittajien saadessa pöydälle tippuneet muruset. Tehokkuusvaatimukset ja voittojen jatkuva kasvuvaade aiheuttavat, että on säästettävä tuotantokuluissa ja palkkoissa: mitä vähemmän palkkaa maksetaan valtapyramidin alimmalla tasolla oleville, sitä enemmän rahaa riittää jaettavaksi ylätasolla oleville. Pörssikurssit nousevat ja talouslehdet hehkuttavat aikakaudesta, jolloin vaurautta oli enemmän kuin koskaan. Kongolainen kaivostyöläinen, amerikkalainen tarjoilija, kiinalainen tehdastyöläinen ja helsinkiläinen siivooja eivät vain sitä huomaa. Helsinkiläinen siivooja on heistä onnekkain, koska hän voi puuttuvan osan toimeentulostaan saada valtiolta tukiaisina. Uusliberaaleilla on kuitenkin hänellekin ”porkkana” tarjolla: jos sosiaaliturvaa ei olisi, tulisi kaiken työn tekeminen kannattavaksi. Näin helsinkiläisenkin siivooja saisi ottaa amerikkalaisen kollegansa tapaan toisen työn.

TEKSTI: TOMI VOLOTINEN

Kunnollinen työ

Työttömien yhdistykset eivät ole työllistäjinä heittäneet pitkäaikaistyöttömissä suurta innostusta tai luottamusta palata työelämään. Monet mieltävät yhdistyksen toiminnan nimensä vuoksi työttömyyteen ja siksi ei haluta käyttää sanaa ”työtön” työnantajan tarjoaman työn yhteydessä. Väli-työ yhdistyksessä ennen avoimille työmarkkinoille siirtymisessä ei kaikissa yrittäjissäkään ole saanut arvostusta. Ennakkoluulot ja vanhat uskomukset, kuten ”yhdistystyö ei ole oikeaa työtä”, ovat olleet esteenä työttömän tai vajaakuntoisen työllistymiseen. Asiakkaat usein epäilevätkin sitä, miten yksityiset työnantajat arvostavat yhdistystä työllistäjänä ja ovatko siitä saadut työkokemukset minkään arvoisia. Pelko leimautumisesta on useasti esteenä monien asiakkaiden uskoon työllistymisestä avoimille työmarkkinoille.

Viime vuosien kokemukset ja valtiovaltalakin tulleet myönteiset palautteet sosiaalisten yritysten ja yhdistysten panostuksesta työnantajina ovat auttaneet pitkäaikaistyöttömiä ja vajaakuntoisia työllistymään ns. ”kunnolliseen työhön”.

Kunnollisen työn käsite mielletään helposti säännöllisen palkkatulon ja toistaiseksi voimassa olevan työsopimuksen työksi. Moni kuitenkin joutuu tekemään työtä alipalkattuna, ylikoulutettuna, aliarvostettuna ja epävarmana työn jatkuvuudesta.

Palkkatuetta työtä ei useinkaan mielletä kunnolliseksi työksi, vaan siitä kertyvät työpäivät antavat mahdollisuuden jäädä työttömäksi, ja ansiosidonnainen päiväraha takaa jonkinlaisen toimeentulon. Työstä saatua kokemusta ei useinkaan arvosteta tai sitä ei osata hyödyntää ollenkaan.

Yhdistyksessä tehtävää työtä ja siitä saatua työkokemusta korostetaan asiakkaille tänä päivänä enemmän kuin ennen. Asiakkaan elämäntilanne, toiveet ja tulevaisuuden

suunnitelmat otetaan huomioon niin, että realistisesti asetetut tavoitteet saavutettaisiin.

Yhdistyksessä tehty työ, olipa se harjoittelun tai palkkatuen kautta tehtyä työtä, **on oikeaa ja kunnollista työtä**. Se on välityö, jonka tavoitteena on tuettu työllistyminen.

Vaikuttaminen

Asiakkaan työllistämisen prosessi yhdistyksessä lähtee asiakkaan osaamistason ja tarpeiden kartoittamisesta. Peruskouluun jäänyt koulutustaso ja työelämässä aikaisemmin opitut työtavat eivät enää vastaa pitkän työttömyysjakson jälkeen työssä vaadittuja taitoja. Epävarmuus osaamisesta ja omiin kykyihin luottamisesta nähdään suurimpina esteinä työllistymiseen. Motivaation puute opiskeluun ja uudet haasteet, kuten uuden ammatin oppiminen, koetaan usein liian vaikeina tai liian työläinä aloittaa.

Rauman Seudun Työttömät ry lähtee asiakkaan työllistämiseen siitä, mitä hän työllistymishetkelä osaa parhaiten tehdä. Pyritään löytämään vaihtoehtoja, jotka parhaiten vastaavat sitä ammattia, joka on jäänyt kesken, tai kokeillaan yhdistyksessä tarvittavia muita tarjolla olevia työtehtäviä.

Vaihtoehtojen mahdollisuus on lisännyt motivaatiota omaan urasuunnitteluun. Vaikuttamista omaan tulevaisuuden ammatin löytämiseksi on lisätty mm. sillä, että saa kokeilla sellaisiakin ammatteja, joissa ei ole koskaan ennen työskennellyt.

Ammattitaidon päivittämistä tai uuden ammatin oppimista lisätään mahdollisuudella löytää sopiva kurssi tai koulutus, jota yhdistys tukee mm. harjoittelupaikkaa tarjoamalla ja työllistymistä edistävillä tukitoimilla.

ILSE VAUHKONEN
 TOIMINNANOHJAAJA/
 HANKEVASTAAVA
 TOPPI-OHJAUUS HANKE
 RAUMAN SEUDUN
 TYÖTTÖMÄT RY

LEIPÄÄ VAI SIRKUSHUVEJA?

KIRJOITANUT
TUULA KUUSISTO,
 KÖYHYDESTÄÄN
 KUULUISA

Maslow'n tarvehierarkian mukaan ihmisellä on perustarpeet, jotka tulee tyydyttää ensin, minkä jälkeen etsitään tyydytystä korkeammille tarpeille. Ensimmäisesti tyydytettäviä ovat fysiologiset tarpeet kuten nälkä ja jano. Toisella tyydytettävien tarpeiden sijalla on turvallisuuden tarpeet ja siihen tarvitaan asuntoa. Tämän jälkeen tulevat yhteiskunnallisuuden, rakkauden ja arvonnannon tarpeet, ja vasta viimeisenä itsensä toteuttamisen tai henkiset tarpeet.

Termi ”ALLOKOINNIN ABSURDISMI” ei ole syntynyt itsestään, vaan taustalla on omilla aivoillaan ajattelevien ihmisten tekemiä havaintoja siitä, että verovaroja on kohdennettu liikaa toisarvoisiin pidettäviin kohteisiin. Tähän mielipiteeseen yhtyy myös osa hyväosaisista, jotka meinaavat repiä pelihousunsa huomattuaan vaivalla ansaitsemiensa rahojen katoavan miljoonia nielevien kulttuurihankkeiden pohjattomiin kitoihin.

Osallistuin 17.10. pidettävään asunnottomien yöhön Helsingin Kalliossa ja mietin siinä eduskunnan joukkueen pelatessa asunnottomien jalkapallojoukkuetta vastaan, että kuinka monta asuntoa saisi rakennettavan musiikkitalon hinnalla. Kulttuuri on ihmiskunnan olemassaololle merkityksellistä, ja sitä termiä käytetään usein virheellisesti taidekäsitteen synonyyminä. Taide on kuitenkin vain yksi kulttuurin peruselementeistä, joka määritelmän mukaan koostuu ”ihmisen luomista teoksista, jotka saavat aikaan esteettisen kokemuksen”. Näin ollen Maslow'n tarvehierarkian mukaan taide voitaisiin sijoittaa viiden muiden tarpeiden tyydyttämisen ollessa etusijalla.

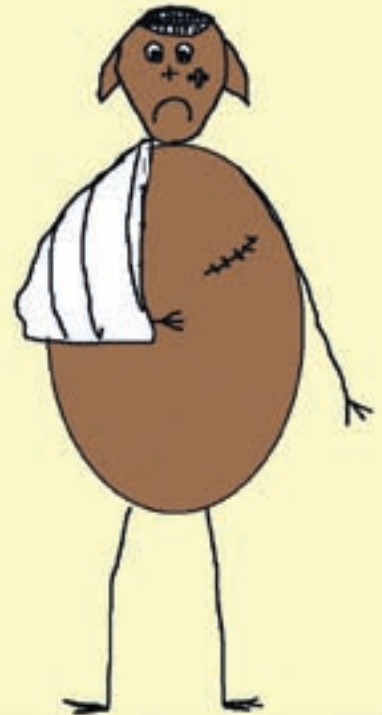
Allokoinnissa eli vero-

varojen kohdentamisessa ei tätä tarpeiden hierarkkisen tyydyttämisen tarvetta ole riittävästi otettu huomioon, ja tämänkin takia Suomessa on virallisesti yli 7000 ihmistä vailla itselleen sopivaa asuntoa. Terveystieteiden tutkimukset kasvavat jatkuvasti, ja näin julkisen terveydenhuollon palveluiden ylläpitoon tarvitaan suhteellisesti enemmän rahaa kuin aikaisemmin. Eri yhteiskunnan alueisiin tutustuu tulee yhä selvemmäksi, että erilaisista palveluista on huutava puute, ja samanaikaisesti tarjotaan kalliita palveluita, joita ei haluta eikä tarvita.

Varakkaammat voivat tutkimusten mukaan paremmin, ja yksi suuri syy siihen on työterveyshuolto. Lisätekijänä tietysti on monipuolinen ravinto, jonka saamista helpottaa työpaikoilta saatavat lounassetelit. Liikuntasetelit ja vähävaraisia suurempi valinnanvapaus harrastusten suhteen tietysti omalta osaltaan lisäävät olemisen mielekkyyttä. Monet työnantajat suunnittelevat antavansa taiteen- ja kulttuurinälkäisten työntekijöidensä käyttöön kulttuurisetelit.

Eriarvoisuus kasvaa uhkaavasti; pieni- ja keskituloisten välinen tuloero kasvaa, ja yhteiskunnan ja työnantajien toimesta tyydytetään yhä enemmän työssäkäyvien keski- ja hyvätuloisten fysiologiaa, turvallisuuden ja itsensä kehittämisen tarpeita. Ruokajonot pitenevät, ja päättäjät kiinnittävät suurta huomiota työssäkäyvien hyväosaisten kulttuuritarpeiden tyydyttämiseen. Siis sen lisäksi, että perusasioita ei ole laitettu oikeaan tärkeysjärjestykseen, niin vielä senkin lisäksi tarvehierarkian pohjalta huipulle olemme eriarvoisessa asemassa. Grrrrrrr.....

OLETKO TAAS OLLUT
 RYYPÄMÄSSÄ?
 KÄVIKÖ HASSUSTI?
 ONKO KORVAT
 LUIMUSSA?

Juuri yllä kuvatuksen olotilan välttämiseksi olemme kehittäneet aivan uudenlaisen ryypypuvun:

- Iskuilta suojaava kypärä
 - pehmustettu kokovartalopuku, jolla sukelluspuvun ominaisuudet
 - Happisäiliöt ja naamari, joka siirtyy automaattisesti kasvojesi päälle, jos joudut veden varaan

Jos kuitenkin muistikuvasi edellisiltä on tällainen, niin kehoitamme sinua ottamaan välittömästi yhteyttä paikkakuntasi lähimpään vertaistukiryhmään.

ETTEI KÄVISI NÄIN:

Työttömien lomaviikko Huhmarissa Polvijärvellä 4.-9.2.2008.

Maanantai oli Huhmariin saapumispäivä ja hyväntuulisia lomalaisia saapui tasaiseen tahtiin pitkin päivää. Ensimmäisenä ohjelmassa oli tutustuminen Huhmarin ulkoilualueisiin ja käynti Huhmarisvaaralla kolmelta iltapäivällä, sinne menivät ne jotka ehtivät majoittautumis kiireiltään. Varsinainen tervetuloilaisuus oli sitten päivällisen jälkeen, että varmasti kaikki pysyivät paikallaan kun vatsa oli täynnä hyvää ruokaa. Huhmarin oma Sepo-ohjaaja, joka on ollut talossa kuulemma jo kaksikymmentä vuotta, kertoi Huhmarin historian tähän päivään asti sekä viikon ohjelmasta. Infon lopuksi suoritettiin nimenhuudon ja ”joukkojeni” kokoamisen eli he jotka olivat Tvy:n kautta lomalle päässeet. Kyselin heiltä hieman toiveita suunnittelemastani ohjelmasta, että mitä tehdään ja mikä ei kuulosta mukavalta, sillä lomallehan he olivat tulleet. Kaikki olivat sitä mieltä, että ehdotukseni kuulostivat mielenkiintoisilta ja erilaisilta muuhun viikko-ohjelmaan verrattuna. Kiva, tästä oli helppo jatkaa.

Huhmarin Olympialaiset oli tiistaina ja se kokosi nelisenkymmentä osallistujaa. Huhmarin toinen oma ohjaaja ”Vote” oli vetäjänä hän on ollut 26 vuotta talossa. Kisa pidettiin ulkona ja se käsitti frisbeen heittoa sauvoilla merkityllä radalla. Taistelu oli välillä kiivasta mutta leikkimielis-

tä ja hauskaa. Hippaleikki Jonnan 8 v. keksimänä piti lämpöisenä kun joutui odottamaan vuoroaan. Tvy:läiset ottivat hienosti kolmoisvoiton, kultaa Aila Suominen, hopeaa allekirjoittanut ja pronssia Korhonen Raimo. Näin viikko sai iloisen ja mukavan startin. Palkintojen ja kunniakirjojen jako oli rantakahvilassa yhteislaulun siivittelemänä, jokainen osallistuja palkittiin.

Muuta Huhmarin ohjelmatarjontaa oli esim. pilkillä käynti, sauvakävely- ja aamulenkit, arparastikävely, vesijumpat, nuotio-kahvit, sisä- ja ulkopelit, lyhtybingo, tietovisat sekä

tietysti torstaina suosittu karaoke ja perjantaina tanssit ja joka päivä kylpylässä porealtaissa rentoutuminen. Jos kaikissa toiminnoissa olisi ollut mukana niin luulenpa, että stressi olisi iskenyt ennen rentoutusta mutta onneksi oli mistä valita mieleisensä.

Viikon aikana oli kaksi luentoa joista ensimmäinen oli tiistaina ja luennoitsijana oli psykiatri/ lääkäri Pertti Puhakka. Aiheena oli ”Miten selviydyt nykymaailman menossa”? Luento oli hyvin mielenkiintoinen esimerkiksi ”Stressi” = aiheuttaa kaaoksen aivoissa, mutta sopivasti annosteltu-

na saa elämän maistumaan ja aivojen huolto-ohjeet olivat : ajattele, pohdi, ideoi ja opettele uutta. Myös, että ”Opettele sanomaan EI” sekä ”tärkeintä on olla viisaasti laiska”! Ihmisen hyvään psyykeen Puhakka luetteli neljä asiaa: 1. Mielekäs sosiaalinen rooli 2. Optimistinen elämänsenne 3. Kohtalainen/hyvä fyysinen kunto 4. Tupakoimattomuus. Tällaisilla eväillä me työttömätkin teemme elämästämme siedettävämmän, uskon näin. Oli helppo mennä puhtaiden lakanoiden väliin stressittömänä nukkumaan.

Toinen luento oli keskiviikkona ja sen piti terve-

ydenhoitaja Mirja Tanskanen. Aiheena oli ”Jaksanko uupumatta/mistä apua tukea jaksamiseen”? Luenolla käytiin läpi uupumusta aiheuttavia tekijöitä sekä kuinka uupumusta hoidetaan. Mirja osasi esittää asiat hyvin mukavasti ja lupsakkaasti Karjalan murteella.

Huhmarin viikon ohjelma oli niin tiivis, että minulla meinasi olla vaikeuksia saada omat ”jutuni” maistumaan sekaan. Sovittelemalla ja neuvottelemalla ryhmäni kanssa onnistuin saamaan aikaan seuraavat ohjelmat: **tiistaina** rentoutusta, **keskiviik-**

kona ”Tunne-kylpy” jossa oli erilaisten tunteiden ilmaisu ropalla ja ilmeillä sekä toisen kuuntelemista ja naurukoulua, **torstaina** oli tunteiden purkua runon avulla eli jokainen kirjoitti itse runoja sekä sen jälkeen hengitystekniikkaa ja lopuksi rentoutusta, **perjantaina** ”mielikuvat”-leikkejä, hippaa, ”Kani kani”-leikki ja keskustelutuokio.

Ryhmääni Tvy:n kautta kuului 11 henkilöä mutta ryhmäni kasvoi aina välillä koska muutkin lomalaiset halusivat tulla mukaan ja mikäs sen hauskempaa. Uskomatonta oli kun jotkut ryhmästäni eivät olleet koskaan kirjoittaneet runoja mutta pienen auttamisen jälkeen rupesi kynät sauhuamaan ja runoja tuli kuin liukuhihnalta. Infopisteen aulassa ja ruokailuissa oli ihania keskustelutuokioita ja tarinointia milloinkin kenenkin kertomana, ne antoivat varmasti monelle mukavan piristysruiskeen.

”Näen uudet ihmiset, olen innostunut. Uudet tuulet puhalttaa, positiivisuutta tahdon opettaa. Menen eteenpäin kuljen hymyssä suin.”

KIRJOITTANUT AILA SUOMINEN

Kiitokset kaikille lomaviikolla mukana olleille toivoo: Marja Pakarinen Jyväskylältä

Tulevaisuus työllisyyden näkökulmasta

Turun kauppakorkeakoulun tulevaisuuden tutkimuskeskuksen tutkimusjohtaja **Jari Kaivo-oja** kävi 25.1 luennoimassa TST:n toimintakeskuksessa aiheesta "Tulevaisuus työllisyyden näkökulmasta". Kaivo-oja on viettänyt viimeiset 13 vuotta Turussa kehittämässä tulevaisuuden tutkimusta, jonka päämäärä on tarjota ennakoititutumusta eri sidosryhmille, kuten SITRA:lle, yrityksille ja ministeriöille. Periaatteena on proaktiivinen toiminta, jossa luodaan positiivinen tulevaisuus Suomelle.

Keskustelukulttuurin puute

Heti esitelmän alussa Kaivo-oja otti esille dialogin tärkeyden ongelmien ratkaisussa. Suomalainen lähestymistapa on hänen mukaansa liiaksi nojautunut monologisuuteen, jossa oikeat ratkaisut sanellaan ylhäältäpäin. Julkisessa keskustelussa erilaiset julkisjuorut ovat alkaneet viedä yhä enemmän tilaa poliittisesti tärkeiltä aiheilta. Poliittika on muuttunut konsensukseksi, jossa vasta oppositiossa uskalletaan esittää linjasta poikkeavia näkemyksiä. Lisäksi poliittista diskurssia vaivaa teollinen paradigma, vaikka samaan aikaan teollisuutta ajetaan Suomessa alas.

Kaivo-ojan mukaan tulevaisuuden ennakoinniseksi tarvitaan tietoista tulevaisuusajattelua, jossa oikean suuntaiselle informaatiolle nojautuvat toimenpiteet ja oikean suuntaiset toiminnot tuottavat tuloksetsi uudistumisen ja hallitun kehityksen, jonka seurauksena on eloonjääminen. Tällä het-

kellä Suomi on kuitenkin päinvastaisella kehityssuunnalla, jossa ongelmat hahmotetaan virheellisesti ja toimintamallit ovat vääränlaisia. Keskustelukulttuurin puutteesta Kaivo-oja käytti esimerkkinä viime syyskuussa laajalevikkisen ja arvostetun Financial Timesin Suomesta laatimaa synkäsävyistä analyysiä, joka kirjasi listan Suomen heikkouksia ja ongelmia. Suomalainen valtamedia noteerasi artikkelin hyvin lyhyesti, ja siitä käytiin keskustelua lähinnä vain Internetissä julkisen debatin jäädessä olemattomiin.

Haasteita lähitulevaisuudessa

Kilpailukyvyssä Suomi on pärjännyt hyvin, mutta talouskasvua ei ole pystytty kääntämään kansalaisten hyvinvoinniksi. Suomessa on yhä enemmän syrjäytyneitä, alkoholismia ja muita sosiaalisia ongelmia. Pikemminkin voidaan siis paradoksaalisesti puhua hyvinvoinnin jatkuvasta heikkeneemisestä taloudellisella kultakaudella.

Suomi on nykysuuntauksella kehittymässä menestyjiin ja kurjalistoon kahtiajakautuneeksi yhteiskunnaksi. Kaivo-oja kritisoi, että monet kehitysmaat tekevät parempaa työllisyyspolitiikkaa kuin Suomi. Suomi on taloudellisesti huipulla, mutta sosiaali- ja työllisyyskysymyksissä ollaan heikoilla. Sosiaalinen huoltosuhde on huononemassa, velka on kestämätön ja työllisyyspolitiikka junnaa paikoillaan. Globaalin kilpailun kiristyessä työpaikkoja on vaikea säilyttää. Voikkaa ja Kemijärvi ovat vasta esimakua, ja kymmenen vuoden sisällä uhkaa

100 000 työpaikkaa kadota - paperiteollisuus kokonaan ja metalli ainakin osaksi. Suomessa on jo nyt paljon piilotyöttömyyttä, ja työttömiä uhkaa passivoituminen. Elinikäistä oppimista pitäisi alkaa toteuttaa käytännössä

eikä vain puhua siitä.

Tulevaisuudessa maailmantalous tulee painottumaan Tyynelle valtamerelle. Kiina- ja Intia-ilmiot voimistuvat ja työvoiman hinta tiukkenee yhä, jolloin olennaiseksi kysymykseksi tulee pärjääminen globaalissa toimintaympäristössä. Jo tällä hetkellä kiinalaiset sijoittajat ovat huomattavampia kuin newyorkilaiset. Myös Venäjän vaikutusvalta tulee kasvamaan. Venäläiset investoivat räjähdysmäisesti Suomeen, ja halutessaan he pystyisivät ostamaan koko Suomen teollisuuden.

Koulutuspolitiikassa painotus on väärästynyt liian suuren määrän opiskellessa yliopistoissa ammattikoulutuksen kärsiessä aliarvostuksesta. Julkishallinnossa virkamiehet ovat keskittyneet epäoleellisiin tehtäviin, eikä investointien houkuttelemiseen ole panostettu kuten esimerkiksi Ruotsissa. Kaivo-oja sivaltaa, että Suomen investointi- ja teollisuuspolitiikassa on täysin epäonnistuttu. Menestystarinaa ei saada aikaan millään, jos neljän vuoden kuluessa ei tapahdu politiikan tekemisessä muutosta.

Rakennemuutos jatkuu yhä, ja teollisuustyöpaikkojen määrä vähenee palvelutyöpaikkojen lisääntyessä. Myös maataloudesta menetetään työpaikkoja. Vuonna 2017 työllisyys painottuu sähkö- ja elektroniikkateollisuuteen sekä liike-elämää palvelemaan toimintaan. Yksityisen kulutuksen yhä lisääntyessä kasvaa myös hotelli-, ravitsemus- ja majoitustoiminnan sekä yksityisten palveluiden kysyntä. Väestön vanhenemisen takia kasvaa sosiaali- ja terveydenhuollon kysyntä. Trendi kulkee kohti yhteiskunnan palveluvaltaistumista ja palveluiden yksityistämistä.

Suomen muuttuminen palveluyhteiskunnaksi on iso haaste, koska palvelualltius ei ole kuulunut suomalaiseen mentaliteettiin. Esimerkiksi rikkaat venäläiset turistit odottavat ensiluokkaista palvelua rahojensa vastineeksi tai eivät tule toista kertaa lomailemaan. Myös suhdetta tuotteiden markkinointiin pitäisi muuttaa eikä ajatella sitä itsekehuksi tai makeiluksi.

Rakennemuutoksessa myös mahdollisuuksia

Kaivo-oja näkee Kiina-ilmiossä myös toisenlaisen mahdollisuuden. Kiina on ekokatastrofin partaalla ja jos esimerkiksi vesihuoltoa ei saada kymmenessä vuodessa ratkaistua, saattavat tuotantonsa Kiinaan siirtäneet yritykset tulla ympäristöpakolaisina takaisin Suomeen, jolla on maailman

suurimmat makean veden varastot.

Suomen raju rakennemuutos ei välttämättä tarkoita kaikkien työpaikkojen katoamista teollisuudesta, vaan teollisuus voisi uudistua palveluliiketoimintaan suuntautumisella. Keskeinen tulevaisuuden haaste teollisuudelle on luoda strateginen yhteistyö innovatiivisten palveluyritysten kanssa. Suomella olisi mahdollisuus keskittyä teknisiin palveluihin, kuten autojen merkkihuoltoon. Myös vaativien tuotteiden valmistuksen Kaivo-oja arvelee säilyvän Suomessa. Sanat "innovaatio" ja "osaaminen" esiintyvät usein Kaivo-ojan luennossa, ja niihin kiteytyvät hänen mukaansa Suomen mahdollisuudet tulevaisuudessa. Työpaikkojen säilyttämiseksi on pakko olla edelläkävijä vaativilla aloilla.

Osaavista työntekijöistä käydään yhä kovempaa kilpailua maiden välillä ja vaarana on, että huiput lähtevät pois Suomesta. Suomen olisi aivovuodon sijaan itse houkutelava ulkomaista työvoimaa, ja panostettava sellaisiin arkisiin asioihin, kuten yleiseen viihtyvyyteen valaistusta lisäämällä kaupungeissa, työilmapiirin kohentamiseen ja ihmisten piristämiseen. Nykyisellään Suomi ei houkuttele vaan näyttäytyy pimeänä ja ankeana. Richard Floridan teoretisoiman luovan luokan työmahdollisuuksiin olisi satsattava enemmän, koska luova innovatiivisuus nousee kiristyvässä kilpailussa keskiöön. Monissa maissa luovan luokan osuudeksi lasketaan 30 %, kun Suomessa se on vain noin 20 %.

Työttömien yhdistyksen yhdeksi mahdollisuudeksi nopeasti muuttuvassa maailmassa Kaivo-oja nostaa maahanmuuttajanaisten integroimisen yhteiskuntaan naistenkeskuksen muodossa, mihin saa EU-rahoitusta. Toinen vinkki on pysyminen kuulolla Labour City -hankkeessa, josta on kaavailtu uutta sosiaalista haastetta Turulle. Tulevaisuudessa eri järjestöjen yhteistyön merkitys kasvaa.

Kaiken kaikkiaan Suomella on Kaivo-ojan mukaan tiivistäen sanottuna kolme isoa haastetta, jotka ovat globalisaatio, osaamista koskevan kilpailun kiristyminen ja väestön ikääntyminen. Järjestötasolla menestymisen edellyttää niin ikään toimivan strategian luomista, mikä lähtee asiakkaiden tarpeiden syvällisestä ymmärtämisestä, strategioiden uudistamisesta ja keskittymisestä tiettyihin markkinasegmentteihin. Ennakoivalla organisaatiokulttuurilla on suuri roolinsa menestyksen hahmottamisessa.

TEKSTI: TOMI VOLOTINEN

Kokkolan metallityöväen ammattiosasto 067

Pitkänsillankatu 23 2. krs., 67100 Kokkola

Puheenjohtaja	Eero Mourujärvi	puh. 050-5263053
Varapuheenjoht.	Esko Viitasaari	puh. 0400-744511
Sihteeri	Lars Nygård	puh. 050-5142329
Taloudenhoit.	Tuomo Hautala	puh. 040-5220471

JHL
www.jhl.fi

SAK Kokkolanseudun paikallisjärjestö r.y.

www.sak-paikalliset.fi/kokkola

AMMATTIOSASTO Omg Kemia 018 Toimikunta v. 2008

pj. Tastula Seppo	jäsen Kangas Pentti
varapj. Mäkelä Jari	Korpijärvi Jorma
siht. Roukala Kari	Leppänen Mikko
taloudeh. Rönkvist Dennis	Penttilä Antero
opintosiht. Ylitalo Ole	Ojala Seppo
nuorisovast. Kangasniemi Ari	

Rakennusliiton ammattios.

086.rakennusliitto.net

KEMIANLIITTO
K e m i a f a k e t

KOKKOLAN TEVA RY
OSASTO 58

Torikatu 16, puh. 831 4948

Kokkolanseudun Toimihenkilöt Tu ry

TOIMIHENKILÖUNIONI

Asiantuntijoiden, esimiesten ja toimihenkilötehtävissä toimivien ammattiliitto

www.toimihenkilouioni.fi/kokkolantoiimihenkilot